

Iani Comiti Sancti Secundi, voluerit ipse Dux, concedere, & conferre ius & auctoritatem maioris magistratus d. Dom. Comiti, vel non?

Secundo, an dictus Dom. Dux potuerit separare illam facere, & transferre ius, & auctoritatem maioris magistratus in dictum Dom. Comitem?

Tertio, admisso, quod praefatus Do. Dux voluerit, & potuerit transferre ius maioris magistratus in d. Dom. Comitem, an Summus Pontifex Clemens 7. & D. Dux Petrus Aluisius voluerint, & potuerint tollere dictum ius maioris magistratus in præiudicium dicti D. Comitis S. Secundi?

Quarto, admisso, cura veri præiudicij, quod Do. Comes S. Secundi teneatur obseruare dictum decretu de maioris magistratu Parmæ, an cognitione delicti perpetrati in dicto oppido Bercetti pertineat ad d. Do. Comitem, seu eius officiales, vel causa remitti debet ad maiorem magistratum Parmensem.

Quintu ambiguit, an officiales dicti D. Comitis S. Secundi cognoscere possint de causis ciuilibus & criminalibus incolarum agri Placentia immediate subditorum Serenissimo D. Duci Placentia, qui in castris, & oppidis dicti D. Comitis deliquerunt, vel ciuilem actionem contra aliquem ex subditis d. Do. Comitis habent, vel potius cognitione pertineat ad magistratum Placentinum?

Sexto, & ultimu dubitatur, an dictus Do. Comes S. Secundi, seu eius officiales cognoscere possint de causis ciuilibus & criminalibus subditorum alterius feudatarij Parmensis, qui in castris, & oppidis dicti D. Comitis deliquerunt, vel ciuilem actionem contra aliquem ex subditis dicti D. Comitis habent?

Initium à Domino.

CONSILIVM MCLVI.

De prima proposita dubitatione respôdêti est, cōcessione illa feudi facta à D. Duce Mediolani referuatum nō fuisse ius maioris magistratus Parmæ, sed illud fuisse concile d. Dom. Comiti S. Secundi. Hac sententia facile vera demôstratur, hoc prius præmisso, & præsupposito, quod d. D. Comiti cōcessa fuerunt dicta castra vna cū iurisdictione, mero & mixto imperio, ac gladiis plena potestate, sicut manifestè legitur in instrumento cōcessionis & inuestitura. Hoc præmisso, dicimus primu, quod Princeps tēcōtrahendo & cōcedendo aliquid præsumitur velle concessionē suā else debere cōfōrme & cōsentaneam iuri cōiuxi regulā. l. hæredes mei. S. cu ita ff. ad Trebell. qua locū habet ēt in contractibus, sicut ex sententia Bart. & aliorū scripti in cōmentarijs de præsumptiō. li. 3. præsumptiō. 8. n. 8. Atqui secundū ius cōcē, quādo causa est ciuilis actō & sequitur forum rei, l. 2. C. de iurisd. om. iud. l. vlt. vbi in re actio. & in cap. si clericus laicum. de foro compet. & in specie resp. lation in cons. 75. n. 1. li. 1. Quādo causa est criminals cognoscitur de ea, & delictum t̄ ponitur in loco, vbi perpetratum fuit. l. C. vbi de criminis agi oportet, & post alios scribunt Boer. in q. 270. n. 2. Gramma. in decisi. 26. & Didacus Couar. in li. practica. quāsto. cap. 1. numero, 3, quos etiam referam infra in primo argumen̄o terræ dubitationis. Ergo secundum ius cōmune ciuii agere volens actione ciuili contra subditū feudatarij experiri debet corā iudice, & officiali ipsius feudatarij. Ita quoq; ciuii delinquens in castro, & oppido à

ciuitate separato & infēudato puniti eo in loco debet. Non enim iure ipso communis tributa est ciuib⁹ aliqua exemptio ab illo foro t̄ feudatarij.

Secundo suffragatur, quod prædictus Dux lo. Galea cius Maria tōcessit d. Comiti Bertrando iurisdictionem, merū, & mixtu imperiū, acommodatam, & solēmissimā gladii potestatē, ac iura, & prærogatiwas in omnib⁹ & singulis prædictis ipsi Duci, ac Ducali Camera quo uisimodo spectantibus &c. Ita in prædicta concessionē & inuestitura scriptum est. Atqui Dux ipse eiusque Ducali Camera sine contiouersia ante prædictam concessionem erat iudex competens iter ciues & oppidanos illorum oppidorum dicto Comiti concessorū. Poterat ēt ipse Dux cognoscere de criminibus a ciuib⁹ per petratim in dictis oppidis. Ergo idem facere potest dictus Comes feudatarius. Et in specie cōcessionis feudi oppidi & castri Soranae olim subiecti ciuitati Parma Ruinus in cons. 219. nu. 3. versi. Quod ex alio ēt demonstratur. l. 1. respondit fortiori in casu, quod concessio dicti feudi t̄ facta his verbis. qd ipse donatarius sicq; feudatarius possit eo vii et frui libere, sicut potuſet ipse Dux donator &c. intelligi facta, vt qd apud donatarium sit res donata cū eadem plenitudine, cum qd erat apud donantem & per consequens, quod do nā aliquam superioritatem non habeat in dictis bonis: sed quod donatarius solum in superiore recognoscat illud, qui recognoscatur a donante. Et eo magis ita dicendum est, qd prædictus Dux concessit iurisdictionē & imperium ad se quoquimodo spectantes. Illa, n. 7. dictio quoquimodo, est vniuersalē, & comprehendit, & includit oēs modos & oēs personas, contra quas exerceri potest iurisdictionē, sicuti post alios responderunt Rui nus in cons. 22. n. 10. in cons. 137. n. 2. lib. 2. Paris. in cons. 33. n. 29. lib. 3. & Soc. Iun. in cons. 2. n. 2. lib. 1.

Tertio accedit, quod prædictus Dux exceptit atq; reseruauit sibi gabellas, datia taxas equorum, ac ius ſupe rioritatis. Atqui exceptio confirmat cōcessionem quo ad non excepta, vt post Bart. & alios tradit Decius in l. 1. nu. 21. ff. de reg. iur. & ad rē magis confert quod post Parisiū, & alios scripti in commentarijs de præsumptionib⁹, lib. 3. præsumptiō. 97. nu. 35. cum dixi, Principe concedentem castrum cum iurisdictione referua ta aliquam meri imperii cēferut reliqua cia concessiō. Ergo prædictus Dux dī dedisse, & concessisse d. Comiti iurisdictionē, & imperiu cōtra ciues agere volēt cōtra subditos, ipsius Comiti, ac aduersus ciues delin quentes in dictis castris, & opidis infēudatis. Et in claris noſtris terminis, immo fortioribus hoc genere argumen ti ius est Ruinus in d. cons. 219. nu. 3. prop̄ finē ver. & ad confirmationem prædictorum.

Non obstant nunc aliqua docte, & acutē considera ta in motuī a perillustri & eruditissimo D. Auditore, & Delegato Serenissimi. D. Ducas.

Primo obijicitur in motuī pa. 2. fac. ver. quod præculdubio. &c. quod auctoritas maioris magistratus, t̄ conspicitur reterita, & declarata tā in decreto Duci Mediolani, quam in constitutione Pontificia, & in Decretis Serenissimorum Principum farneſorum qnimo eidem ciuitati fuerit aucta auctoritas tam in procedendo, quam in multando contumaces, sive punienti delinquentes, adeo vt maior magistratus modo dicitur in notione dictarum caufarum Principis delegatus in terris, & locis infēudatis, iuxta tradita per Plotū in d. cons. 24. nu. 38.

Respōdetur Duce Mediolani quod ad dictū Comiti Bertrandū, cui concessit d. feuda, ibi nō referuale ius & auctoritatē maioris magistratus, sed ipsi Comiti con tulisse, sicut supra demōstrauimus. quo vero ad Cōstitutionē Pontifici, & de cōcēta Sereniss. Principi Farneſorum ostendemus infra in certa dubitatione, eos noſtris, nec potuisse tollere, & aliquo mō immutare cōfessionem

cōfessionē factā d. Comiti Bertrando, & suis descēdētib⁹.

Secundo in eisdē motuī pag. 2. a tergo. versi. Non enim cōfessi, &c. sic obijicitur, quod cōfessi non pōt in feudata iurisdictionē cognoscēt tales causas criminales, tū quia infēudationis verba ad eas nō exēdūt vires suas, tū qd ex p̄dicti Decretis videtur Principi reseruata, & proprio ipsius Prætori demandata, ut obiq; dispiciatur (verba mox hæc sunt) feudatariorū iurisdictionē non egredi claustra personarum & loco rum infēudatorū, nec posse aliquo modo ingredi ſines dominio. Principis directi feudatarii, ſine ingressus, personarum, ſive territoriorū, tēcēt ab eodem Princepe procedat, & eorum feudatariorū terra ſint membra eiusdem Ducatus, & idem Princeps ſit dominus triusq; & ab eodem iurisdictionē defluat: tamen limitata ad certas personas non debet, nec potest, exēdere limites, & extendi ad non expresa, l. cum prætor. ff. de iud. Bartolus in l. 2. 5. videndum, nu. 2. ff. de iud. Rip. & in l. 1. n. 16. ff. de vulg. & pup. Marinus Fræccia de ſubſeſt. lib. 2. titulo de auctoritate Baro. in 30. aucte. nume. 1. cart. mibi. 287. & latē doct. in l. 1. ff. de iurisd. om. iud. & Gramma. decisione 61. nu. 8. tum quoniam ſtrictē ſinterpretanda ſunt priuilegia, & inuestitura feudatariorū, Menoch. conf. 75. num. 28. & confilio 476. num. 14. & 15. Surdus decisione 274. num. 8. tum etiā 11. quoniam feudatarii nullam propriam habēt iurisdictionē, ſed omnem, quam præcedunt a Princepe direcō domino integraliter recognoscunt. l. 5. ſed quid Princepi. inst. de iure nat. gent. & ciu. l. 1. ff. de confl. principi. l. more major. ff. de iurisd. om. iud. Oldradum in cons. 159. 10. primo Caſt. consil. 176. in primo lib. 1. Olaf. decisi. pedem. 23. num. 2. cum ſimil. quinimō nec Caſtra quibus praſunt, iurisdictionē decorari ſolent. Bartol. in l. 1. nu. 1. ff. de dam. iſfe. Torniel. consil. 33. num. 4. Peregr. .... de cīta. real. lib. 1. cap. 1. nu. 60. ideo diligenter intuenda est concessio, & leges ipsius Princepis concedentis.

Reſpondetur ex dictis ſupra. Duce Mediolani in cōfessione feudi facta. Comiti Bertrando nihil ſibi reſeruati, prætor illam ſuperioritatem, gabellas, & taxas equorum, & ob id cenſetur ius & auctoritatē maioris magistratus cōtulisse ipsi Comiti, cui limitata nō fuit, quo ad maiorem magistratum, iurisdictionē, & potestas. Nec hoc in caſu fit aliqua extenſio, cum comprehendantur in verbi illis vñuerſalibus ipsius concessione, iurisdictionē, merū, & mixtu imperiu, ac omnīmodam & ſolemissimam gladii potestatē, ac iura, & prærogatiwas in omnib⁹ & singulis prædictis ipſi Duci, & Ducali Camera quoq; modo ſpectantibus, &c. Quā ſanē poſtema verba perpendi ſupra in ſecundo argumento. Non repto, ne ſim nimius. Et

12 quod dicitur in hac obteſionē, verba priuilegiij, t̄ ſe ſtrictē ſinterpretanda, intelligit, quando verba ſunt dubia, ſecū ſi clara, & vt noſtro in caſu. Quando verō ſubſicitur, feudatarii nullam propriam habēt iurisdictionē, ſed omō em, quam præcedunt a Princepe direcō integraliter recognoscere, facile concedit, ſed dicimus, cōfessionem iam elle factam, & ob id obfernandas, ſicuti cōcessa fuit, nemp̄, vt eam ipſe feudatarius exerceat, ſicuti exercere poterat ipſe Dux Mediolani, quemadmodum ſcripti ſupra in dicto ſecundo argumento, & comprobauit in tertio.

Tertio in eisdē motuī pag. 7. fac. 1. versi. ſed cū priuilegia, &c. obijicitur quod priuilegia, & inuestiture. D. Comiti regulari & declarati debent a Decreto maioris magistratus edito a Serenissimo. D. Duce Petru Aluisio, vt in eodem decreto. ibi. Et coſi dichiarato, &c. infiſtendum (ſic dicitur in motuī) iolum eſt in præſentiarum circa veram & genuinam interpretationem euſdem Decreti. Verum præmittendum eſt,

quod tria inter catēra reperiuntur Decreta in hoc ſta ſu loquentia de maioris magistratus auctoritate. Vnu & primū editum anno 1441. à Duce Mediolani. Se cūdum a ſummo Pontifice Romano anno 1526. Ter tium a Serenissimo Duce Parma, & Placentia anno 1546. & eo tēpore quo prædicti omnes Principes erāt domini dictarum ciuitatum Parma, & Placentia. In ratione conueniunt, nam omnia de cōcēta edita enunciātur, vt retundant illicitas cupiditas feudatariorū, viue reprimant ſummarū auctoritatē, quā in perfo nas non ſibi ſubditas vñuerant, viue ſubditis plorū. Princep ab illorū vi defendantur, vt fuſe in præfatione dictarum decretorum. Pariterque in dispositiōnib⁹ concordant, nam loquuntur uno ore contra feudatarios quoscumque etiam habentes loca separata, & exempla ſecundi reſtringunt auctoritatē, corūda ad proprios ſubditos, in primo ibi, volentes quod vñuerant, & ibi. Intendentes. In ſecundo ibi, volentes, & ibi intendentes etiam, & clarissi ibi decrecentes quoque. In tertio ibi, volendo, & ibi intendendo nondimeno, dum non ſubditos iurisdictionē ſeudatariorū eximit ab illorū auctoritatē, & ibi, decrecentendo ancora, & dichiarando. Tertio prohibent eis notionem cuiuscumq; cauſa ciuilis, criminalis ſeu mixta, in qua reperitur ciuilis, incola, maſſarius, ſicuti ſitabilis, & colonus, &c. In primo ibi, quares, in ſecundo, ibi, hoc perpetuo valit, &c. In tertio ibi, per ille partē prelēte legge quartū, eximunt ab auctoritatē ſeudatariorū omnes ſubditos ſtatus ipſorum Princepum, vt in præfatione pri mi, ibi, compellere volunt indirectis violentisque mo diſcipliue, & incolas ciuitatum, aliarumque terrarū noſtrarū, & in decreto ibi, audeant, vel prefumant direcō, vel per indectū ciues, & incolas ciuitatū, aut terrarū præſatū, &c. In ſecundo ibi, & in ciues, & incolas noſtrarū & Sancta Romanæ Ecclesiſe ciuitatum, & locorum, &c. & in tertio ibi, non ardita, ne prelēma per di recto, & indirecto li Cittadini, gli habitanti &c. & ibi, volendo ancora, &c. & ibi intendendo nondimeno, & alibi per torum decretem quinto dant notionē talium cauſarū, ſive ciuilium, ſive criminalium maiori magistratui, qui tuni in ipla Ciuitate erit, de cuius territō, ſeu dīcēti fuerit, &c. In primo ibi, volentes quod vñuerant in ſecundo ibi, volentes, &c. & in tertio, volendo anco. &c.

Reſpondetur paucis, tria illa de cōcēta in motuī cōmemorata, nihil omnino obſeſe D. Comiti. Nam illud primū editum a Duce Mediolani conſtat, fuſe promulgatum anno 1441. cui dicitur derogatum per amplissimam concessione ſeudi factam dicto Comiti Bertrando anno 1490. posteriora derogant prioribus, l. ſed & posteriores, ff. de legibus, & copiō ſcripti in commentarijs de præſumptionib⁹, lib. 6. præſumptiō. 38. num. 8. Illa verō duo de cōcēta, altrū ſi ſilicet ſummi Pontificis, alterū, D. Duci Parma non nocent, cum nec vñus, nec alter voluerit; nec rite potuerit tollere, & immutare ius maioris magistratus, & iurisdictionē, ſed omō em, quam præcedunt a Princepe direcō integraliter recognoscere, facile concedit, ſed dicimus, cōfessionem iam elle factam, & ob id obfernandas, ſicuti cōcessa fuit, nemp̄, vt eam ipſe feudatarius exerceat, ſicuti exercere poterat ipſe Dux Mediolani, quemadmodum ſcripti ſupra in dicto ſecundo argumento. Et præterea quod poſtema loco dicitur, prædictos Odoardum, & ſocios de Valle Mozzula agri Placentini accluſatos de homicidio commiſſo in caſtro Bercetti non esse ſabdiſcos, nec ſub iurisdictionē Dom. Comiti dīcēti Vallis, ſed ſubditos, & de ſtatu Serenissimi D. Duci. Hoc ſanē vñrum negatur, ſicuti in ſpecie reſpondit Ruinus in dicto consil. 219. nu. 5. & aper tius nu. 6. versi. ſeunda etiam ratione lib. 2. qui ad rē hanc eſt omnino videndum.

Secunda eſt dubitatione, an dictus D. Dux lo. Galea cius potuerit separationem illam facere, & transferre, ius